Lietuvių Sąjungos Brazilijoj Crganas
Leidėjas: LIETUVIU S-GA BRAZILIJOJ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinas redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negrąžina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal da America d Sul.
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Atsk. Nr. kaina 400 rs
Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6$000
Pietų ir Siaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusmečiui 8 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

12-ti METAI. SÃO PAULO, 1940 m. Gegužės - Maio mėn. 25 d. Nr. 38 (638)

SULAIKYTA VOKIECIU OFENZYVA. SOVIETU RUSIJA PRIES ITALIJA. BAISIOS KOVOS VISUOSE FRONTUOSE. Baltijos Valstybiu Ekonominė Santarvė.

Sulaikyta vokiećiu ofenzyva beveik visuose frontuose

Paskutinėmis dienomis Vakarų fronte vokiečiai buvo pasiekę stambių pasisekimų. Vokiečių motorizuotos kariuomenės dalys, stipriai palaikomos aviacijos jėgomis giliai įsiveržė į Prancūzijos teritoriją. Pradžioje vokiečių jėgos didžiausiu smarkumu puolė Paryžiaus kryptimi, bet prancūzai po stiprių pastangų sulaikė vokiečių ofenzyvą prie S. Quentin ir kitų vietų. Vidurio fronte sulaikyti vokiečiai pasuko į rytus ir vakarus. Lamanšo sąsiaurio kryptimi vokiečiai pradėjo negirdėtą ofenzyvą. Vokiečių jėgos po labai stiprių mūšių užėmė tris stambius prancūzų miestus ir įsiveržė net iki Lamanšo sąsiaurio. Pastaruoju laiku prancūzams vieną stambų miestą (Arras) pasisekė atimti. Po to įvykio sąjungininkų pozicijos vėl pagerėjo. Naujausios žinios praneša, kad sąjungininkai galutinai sulaikė vokiečių ofenzyvą beveik visuose frontuose. Paskutiniu laiku labai smarkiai pradėjo veikti anglų karo aviacija, kuri dieną ir naktį be paliovos bomborduoja vokiečių pozicijas.

Vokietija ruošiasi pulti Angliją

Iš Berlyno pranešama, kad vokiečių kariuomenės vadovybė ruošiasi greitu laiku pradėti iš oro didelį puolimą prieš Angliją. Tam tikslui vokiečiai manė panaudoti labai didelį skaičių savo karo lėktuvų. Galimas daiktas, kad vokiečiai bandys į Anglijos teritoriją mėtyti savo parašiutininkus, kaip kad jie darė Olandijoje ir Belgijoje.

Anglai skubiai organizuoja visame krašte apsigynimą nuo galimo vokiečių užpuolimo. Londono laikraščiai rašo, kad vokiečių puolimas iš oro bus atmuštas su didžiausia energija.

Sovietu kariuomenė Vengrijos pasienyje

Į Vengrijos ir Rumunijos pasienį Sovietų Rusija sutraukė labai daug kariuomenės. Iš Maksvos pranešama, kad Sovietų Rusija neleisianti Balkanuose pakeisti esamos padėties. Jei Italija pamėgins pulti Jugoslaviją, tai Sovietų Rusija tuo jau pradėsianti žygį į Vengriją ir užstosianti už Jugoslaviją. Sovietų Rusija norinti išvengti, kad Balkanų valstybės būtų įveltos į karą.

Dėl griežto Sovietų pasisakymo Balkanų valstybių atžvilgiu paskutiniu laiku Italų įtužimas prieš Jugoslaviją smarkiai aprimo. Matyti, kad Italija prisibijo Sovietų Rusijos įsikišimo ir dėl to atidelioja įstojimą į karą.

Vokietija gali užpulti Rumuniją

Rumunijoje paskelbta mobilizacija. Visas kraštas smarkiai ruošiasi karui. Iš Bukarešto pranešama, kad rumunai jau turi sumobilizavę apie pusantro milijono kariuomenės. Rumunijoje kyla nerimas dėl galimo vokiečių užpuolimo. Manoma, kad vokiečiai greitai pritruks žibalo ir todėl tas juos gali paskatinti užpulti Rumuniją, kur yra labai turtingi žibalo šaltiniai. Iš Sovietų Rusijos Vokietija žibalo gaunanti per mažai. Rumunija ruošiasi ginklu pasipriešinti prieš vokiečių užpuolimą. Jei vokiečiai puls Rumuniją, tai greitai karo ugnis pasieks naujus Europos kraštus.

Baltijos valstybiu ekonominė santarvė.

Iš Helsinki pranešama, kad Suomija projektuoja sukurti naują Baltijos valstybių ekonominę santarvę, į kurią įeitų Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva. Tuo tikslu jau vyksta pasitarimai. Baltijos valstybių ekonominė santarvė derintų visų Pabaltijo valstybių ekonominę politiką ir plėstų savitarpio ekonominį bendradarbiavimą.

Visos Baltijos valstybės tokiai santarvei pritaria.

Lietuvoje sulaikytas vokiečių žibalas.

Selegrama iš Kauno praneša, kad gegužės 22 dieną Sovietų Rusijos vyriausybės įsakymu sulaikytas Lietuvoje sovietų žibalas, kuris buvo gabenamas į Vokietiją. Žibalo transportas sulaikytas iki atskiro parėdymo.

Šis įvykis Kaune ir užsieniuose sukėlė visokių spėliojimų ir komentarų, nes kol kas nežinoma tikroji šio Sovietų vyriausybės parėdymo priežastis.

Suimti Anglijos fašistų vadai

Iš Londono pranešama, kad anglų policija suėmė Anglijos fašistų vadus, kurie kaltinami valstybės išdavime ir šnipinėjime. Anglijos policija pastaruoju laiku pradėjo smarkiai sekti visus svetimšalius ir jų veikimą. Laikraščiai praneša, kad anglai imasi ypatingų priemonių prieš vidaus priešus, kurie gali pakenkti valstybės saugumui

Amerikos įstojimas į karą neišvengiamas

Italų laikraščiai rašo, kad dabartinis karas neapseis be Amerikos įsikišimo. Pastaruoju laiku Amerika pradeda vis daugiau rūpesčių rodyti Europos padėtimi. Amerikos fabrikai atlieka didelius sąjungininkų užsakymus, statydami karo lėktuvus ir dirbdami ginklus. Eina gandai, kad Amerika yra pasiryžusi suteikti sąjungininkams labai stambius kreditus kovai su Vokietija. Amerikos laikraščiai ragina vyriausybę susirūpinti ateitimi ir daryti žygius, kad Hitlerio teroras Europoje būtų nugalėtas. Iš spaudos matyti, kad Amerika anksčiau ar vėliau įstos į karą ir išeis į kovą prieš Vokietiją. Kaikurie Europos politikai spėlioja, kad Amerika gali greičiau išeiti į karą, negu Italija.

Kaizeris persikėlė į Vokietiją

Iš Madrido pranešama, kad buvęs Vokietijos kaizeris Vilhelmas, kuris visą laiką gyveno ištremime Olandijoje, vokiečiams įsiveržus į Olandiją, persikėlė į Vokietiją. Kol kas nėra tikrų žinių kokioje vietoje buvęs vokiečių kaizeris apsigyveno.

Iš didelio debesio mažas lietus

Jau trys mėnesiai, kai viso pasaulio spauda plačiai rašo apie Italijos įstojimą į karą. Italai visą laiką kelia didelį triukšmą ir demonstruoja savo karo galybę, grasindami demokratinėms Vakarų valstybėms. Atrodo, kad italų triukšmas ir grąsinimai didelio įspūdžio nedaro, nes nieks į juos didesnio dėmesio nekreipia. Ar išeis kada italai į karą ar ne, nieks tuo tarpu tikrai pasakyti negali. Greičiausiai, kad iš didelio debesio mažas lietus.

— PASKUTINĖS telegramos iš Paryžiaus praneša, kad prancūzų kariuomenės dalys pasistumėjo pirmyn iki Cambrais ir Amnes miestų priemiesčių. Vyksta labai aštrios Kautynės. Vokiečiai prie Cambrais ir Amnes pradėjo traukTis su labai dideliais nuostoliais.

Diosquerida Cunha.

O recenseamento e a colaboração da escola

A grande obra do Governo Federal que se fará realisar a 1 de setembro vindouro, está destinada a proceder ao levantamento completo da vida nacional, em todos os seus setores, mostrando aos brasileiros quantos são e o uanto valem.

O exito das operações censitarias depende, elementarmente, da propaganda, ou seja do preparo previo da opinião publica creando uma "conciencia censitaria, que predisponha, os individuos a prestarem o seu apoio, expontaneamente, as realizações do censo, respondendo sincera e positivamente, as indagações do pessoal destinado a fazer a coleta das informações necessarias. Sem esse preparo previo, todos os esforços e todos os gastos do Governo serão infrutiferos.

Dentre os fatores que se acham na obrigação, como agentes de formação da conciencia nacional, de cooperarem para o bom exito do Recenseamento, esta a escola, orgão de influencia direta e decisiva na formação dos futuros cidadãos; a escola cabe a responsabilidade do preparo e da creação dos sentimentos de patriotismo, despertado desde cedo para a colaboração nas grandes realizações nacionais a bem da Patria

A propaganda feita na escola alcança dupla finalidade, si bem feita, pois é da escola que os ensinamentos se irradiam e difundem até o grupo da viziuhança, afirmando se no seio da familia que nos bairros operartos e nos nucleos rurais, tem na criança, quando bem orientada na escola, um otimo elemento de difusão de cultura e um orientador mesmo.

E' preciso, pois, já que o Recenseamento se aproxima encetar uma campanha censitaria em todas as escolas brasileiras, tendo sempre em vista que o Censo trara, no campo educacional, consequencias beneficas, tornando concreto o estado atual do problema e baseado em dados reais os dirigentes da educação nacional terão margem para orientar melhor e por em pratica um sistemu educacional que responda as necessidades do nosso meio [illegible] nossa gente.

Os vinculos entre o Recenseamento e a Educação são mais complexos do que poderiam parecer a primeira vista. Não somente o progresso da Educação quer dizer progresso do Censo, como tampem o Censo deve ser considerado fator eficiente ao progresso da Educação, com muita razão acentuou o Prof. Mortara na palestra que pronunciou no I. B. G. N. sobre o tema "Recenseamento e Educação Nacional".

Para o exito desse notavel empreendimento do Governo Federal, qual seja o de proceder ao Recenseamento Geral do Brasil, deve a escola como o principal ergão da educação nacional, promover uma campanha censitaria positiva, visando as consequencias beneficas que advirão a população com a extinsão do analfabetismo e com a creação da escola brasileira que esteja apta a responder as necessidades de nossas gentes e do nosso meio.

—o—

Lietuvių karių orkestras.

SKAUTU VAKARAS MOKOJE!

Visi i Skautų Vakarą!

Š. m. gegužės mėn. 25 d. (ŠEŠTADIENĮ) MOKOJE, D-RO VINCO KUDIRKOS MOKYKLOJE, rua Lithuania, 67, įvyksta nepaprastas

SKAUTU VAKARAS

Programoje gražus vaidinimas, skautų choro dainos, nepaprastai gražūs baleto ir plastikos dalykai, skautiška piramydė ir k.

Po programos bus šokiai iki 4 val. ryto, grojant smagiam brolių Ogževailų orkestrui. Vakaro pradžia 7 val. vakare.

Tad visi i skautų vakarą!

AUKSAS.

Auksas yra visiems labai gerai žinomas, geltonas, blizgąs ir niekad nerudyjąs metalas, kuris šiandieniniame kultūringame ir nemažiau sumodernėjusiame pasaulyje vaidina labai didelį vaidmenį. Žmonių paprastai yra sakoma, kad auksas šiais laikais valdąs pasaulį. Bet prisižiūrėjus iš arčiau į šiandieninį gyvenimą, apie auksą galima dar daug daugiau pasakyti, būtent — auksas yra toksai daiktas, kuris magišku savo blizgesiu priverčia žmogų, tą gamtos karalių, džiaugtis ir liūdėti, juoktis ir verkti, atverti kitiems savo širdį, savo kūną ir sielą atiduoti, arba likti paskutiniu niekšu, dažnai net žmogžudžiu.

Matant šiandieninę aukso vertę ir kalbnnt apie tą vaidmenį, kurį auksas žmogaus gyvenime suvaidina, neprošalį bus susipažinti ir su tuo, kaip ir kiek aukso pagaminama ir kas didesnę jo atsargą turi.

Auksas gaunamas žemėje, kai kuriose vietose, vadinamose aukso kasyklose, kuriose to brangaus mineralo ieškodemi, kartais tūkstančių metrų žemės gylyje, dirba šimtai tūkstančių darbininkų.

Auksas jau buvo žinomas gilioje senovėje, nors jo tikrąją vertę žmonės suprato daug vėliau. Jo vartojimas anais senaisiais laikais buvo tiktai pripuolamas ir tai labai mažame kiekyje. Viena, kad auksas gryname pavidale yra labai minkštas ir nepatvarus, o antra, kad senovėje didesnio jo kiekio negalėta pa... ...pti. Jis buvo vartojam... daugiausia tik papuošalams ir tai tiktai tas, kuris buvo randamas negiliai žemėje gryname pavydale. Aukso gamyba, pilna to žodžio prasme prasidėjo tik nuo viduramžių, arba, tiksliau pasakius, nuo Naujojo Pasaulio atradimo.

AUKSO PRODUKCIJA.

Aukso produkcijos plėtimąsis, pa Amerikos atradimo, galima skirstyti keliais periodais:

1) Nuo Amerikos atradimo iki 1760, vidutiniškai imant metinė aukso produkcija siekė 10.000 kg. Tik paskutiniaisiais šio periodo desėtku kitu metų, kadą buvo atrasta aukso kasyklos Minas Geraes estade, Brazilijoj, metinė aukso produkcija pakilo kiek daugiau.

2) Antrame periode, kuris skaitomas nuo 1760 iki 1840 metų, aukso iškasama jau žymiai daugiau. Šiame laikotarpyje jau žymiausiais produktoriais figuruoja Rusija su Sibiro ir Uuralo kalnų kasyklomis. Vidutine tų laikų pasaulinė aukso produkcija siekė 17.500 kg. aukso į metus.

3) Trečias periodas nuo 1840 metų iki 1890 metų yra charakteringas naujų gausingų aukso kasyklų atšadimu, Kalifornijoj ir Australijoj. Šiame poriode aukso metinė produkcija stačiai pasakiškai pakilo net iki 162.000 kg. Daugiausiai aukso tame laikotarpyje buvo iškasama J. A. Valstybėse, Australijoje ir Rusijoje.

4) Ketvirtas ir paskutinis periodas skaitomas nuo 1890 metų iki šių laikų. Kaipo produktingiausia aukso gamintoja šiame periode pasireiškia Pietų Afrika. Atidengus to brangaus metalo kasyklas P. Afrikoje, aukso gamyba jau 1891 metais pasiekė iki 200.000 kg. į metus, o iki 1915 metų užaugo iki 715.000 kg. Kilus didžiajam karui, aukso gamyba buvo sumažėjusi maždaug iki 500.000 kg. ir tik karui pasibaigus ir vėl ėmė smarkiai kilti. Taip 1934 metais visame pasaulyje aukso buvo iškasta 870.000 kg.. Pietų Afrikoje 37,5%, Sovietų Rusijoj 15,3%, Kanadoje 10,6%, J. A. V. 9,8% ir pan. 1937 m. aukso gamyba pasiekė savo kulminacinį tašką — pagaminta aukso tik per vienus metus 1.100.000 kilogramų.

Sekant Tautų Sąjungos statistikos daviniais, paskutiniojo dešimtmečio prieš 1937 m. aukso produkcijos plėtimąsis taip apskaičiuojamas:

1927	m.	auks.	pag.	590.000
1928	„	„	„	600.000
1929	„	„	„	608.000
1930	„	„	„	641.000
1931	„	„	„	682.000
1932	„	„	„	743.000
1933	„	„	„	786.000
1934	„	„	„	844.000
1935	„	„	„	900.000
1936	„	„	„	1.050.000
1937	„	„	„	1.100 000

Visame šiame laikotarpyje produktingiausia aukso gamintoja yra P. Afrika, ypatingai Transvalio sritis. Iki 1936 m sausio 1 d. P. Afrikoje iškasto aukso vertė siekia 1.427.000.000 svarų sterlingų. Palyginus su viso pasaulio aukso produkcija, Pietų Afrikoje daugiausia aukso buvo iškasta 1929 metais, būtent 53,1% visos pasaulinės produkcijos, 45,7 milijonų svarų sterlingų vertės.

TRANSVALIS.

Kadangi ši šalis yra gausingiausia aukso produktorė, todėl prie jos reikia kiek ilgiau ir sustoti.

Nėra jokių abejonių, kad auksas Afrikoje jau buvo žinomas daug anksčiau negu europiečiai jį pradėjo ten plačiu mastu eksploatuoti. Darant kasinėjimus Zimbaro miesto griuvėsiuose jau buvo rasta gryno aukso ir net pėdrakų, kaip tas auksas buvo gaunamas. Anot mokslininkų įrodymų. pirmutiniais aukso gamintojais esą buvę Indijos ir Raudonosios jūros pakrančių musulmonai. Apie 1500 m. Portugalijos jūrininkai Safalo ir Zinzibaro uostuose buvo užtikę arabų tauteles, kurios jau prekiavo auksu. Europiečiai archiologai betgi Afrikos žemyne užtiko aukso klodus tik 1854 m. Pirmuoju jų atradėju buvo vokietis Karolis Manchas, kuris ištyrė Transvalio sritis Zambezio ir Limpopo upynuose, tačiau išvystyti aukso kasimo platesniu mastu jam vietos gyventojai neleido. Aukso kasimas, pilna to žodžio prasme buvo pradėtas daug vėliau, kada buvo atidengtos gana turtingos Lyndenburgo, Kaap Valles ir Shebo kasykyklos. Jau tada aukso buvo iškasama kur kas daugiau negu prie tų laikų transporto sąlygų galėta jį pergabenti. Tik 1886 m., kada buvo atrastos dar R..ndo, Baucei ir Vitvatersrand kasyklos, kada buvo pravesti gelžkeliai, Transvaliu savo aukso produkcija pralenkė visas kitas pasaulio turtingas auksu vietas.

(B. d.)

Lietuvos karys signalizuoja.

Dėl santykių su išeivija

VILNIUS. — „Vilniaus Balsas“ Nr. 94 vedamajame rašo: Paskutiniu metu susisiekimas ...u užsieniu labai pasunkėjo, ypač su Amerikos valstybėmis, kurios dabar, prasidėjus karui šiaurėje, nuo Europos ilgam ar trumpam laikui yra atskirtos. Tačiau vis tik kartas nuo karto „Vilniaus Balso“ redakcija gauna laiškų iš tolimosios Amerikos. Beveik visi gaunamieji laiškai pradedami žodžiais: „Siunčiu jums 10 dolerių ir prašau toliau siuntinėti „Vilniaus Balsą“. Šitie laiškai yra tikrai malonūs reiškinys. Ne vien todėl, kad Amerikos lietuviai sąžiningai moka prenumeratą, bet daro malonaus įspūdžio laiškai todėl, kad juose reiškiamas nuoširdžiausias džiaugsmas, atgavus rytines Lietuvos žemes, dėl kurių visiško nusikratymo nuo visokių s...timybių mūsų broliai užjūryje taip sielojasi ir džiaugiasi visais laimėjimais. Tai rodo, kad nors ir esame išmėtyti po visą pasaulį, bet gyvename vienu idealu, siekiame vieno tikslo — Lietuvos laisvės ir laimės. Mes, gyvendami savo tėvynėje, jos gerovei dirbame, už tai kovojame, o mūsų broliai užjūryje kuo galėdami prisideda savo aukomis.“

Priminęs, kad vien per gen. konsulą Burdį New Yorke Amerikos lietuviai išsiuntė Lietuvai per dešimtį tūkstančių dolerių, laikraštis tęsia: Suma nėra didelė, bet nepamirškime, kad Amerikos lietuviai savo tautiečius šelpia jau 20 metų ir per tą laiką į Lietuvą yra atsiųstas ne vienas milijonas dolerių. Amerikos lietuviai niekuomet nebuvo abejingi savo Tėvynei, kurios gerovei niekuomet negailėjo sunkiai uždirbtų centų, duodami geriausia intencija. Buvo šelpiama Laisvoji Lietuva sunkiausiais jos gyvenimo ir kovos momentais, nebuvo pamirštami ir Okupuotosios Lietuvos gyventojai, apie kurių vargus ir kančias ne kartą Amerikos lietuvių spaudoje buvo rašoma. Daug žinių ir straipsnių iš atvaduotos Rytų Lietuvos gyvenimo ir dabar randame Amerikos spaudoje ir tai be pažiūrų skirtumo. Visur reiškiamas džiaugsmas, kad po ilgų kovų atgavome laisvę. — Tvirtai tikime, kad Amerikos lietuvių duosnumas ir visų bendras darbas prisidės prie to, kad anksčiau ar vėliau Lietuvoje tikrai paleng vės gyvenimas ir mes susilyginsime su kitomis Europos tautomis kultūros ir civilizacijos srityje.“

„Lietuvos Aidas“ bal. 24 d. vedamajame „Ryšiai su išeivija“ rašo: Daug sielotasi dėl ryšių su išeivija, daug įvairių sumanymų kelta. Žymi tų sumanymų dalis ir vykdoma Tačiau tenka pripažinti, kad vis dar tebes inga mūsų ryšiuose su išeivija aiškaus planingumo. Nors tų ryšių palaikymas ir yra remiamas valstybės ir visuomenės, nors tam tikslui skiriamos ir ne visai nereikšmingos lėšos, tačiau pats ryšių palaikymas atliekamas tik privačios iniciatyvos ... Privati iniciatyva ... reikale yra labai geras dalykas. Tačiau ji turi tą silpnybę, kad jos pajėgumas yra gana apribotas. To darbo vadovai tegali jam pašvęsti tiktai atliekamą savo laiką, kurio kaip tik labai mažai teturi daugumas tokiam darbui „tinkamų vadovauti. Be to, „privačioji iniciatyva yra visada mažiau ar daugiau išsiblaškiusi, nepajėgia sudaryti vieną reikiamą tamo darbe sistemą ir drausmę palaikyti sugebantį centrą. Iš to susidaro visa eilė nenuoseklumų, dėl to daugeliu atveju kita ranka supainioja tai. ką vienos rankos jau padaryta, arba kelios rankos pasireiškia lygiagrečiai ten pat, kada tuo pačiu metu yra vietų, kurias yra visai užmiršę.

Priminęs svarstomą sumanymą įsteigti specialią komisiją santykiams su išeivija palaikyti, autorius siūlo, kad tokia komisija būtų sudaryta iš asmenų turinčių tam reikalui didelį patyrimą ir gyvenimišką bei visuomeninį stažą. Tokia komisija turėtų būti, autoriaus nuomone, tiesioginėje atatinkamo valdžios organo žinioje ir turėtų turėti kompitenciją tvarkyti visas Lietuvos su lietuvių tautos išeivija santykiavimo reikalus: dirbti pati, kas reikalinga ir valdžios aprobuota ar pavesta, ir atatinkamai rikiuoti bei organizuoti visuomenės tam reikalui skirtas pastangas. Santykiai su išeivija, sako laikraštis, yra visos tautes ir valstybės reikalas, tokio maisto reikalas, kuris tinka būti tvarkomas valstybės priemonėmis.

St. Jurinis.

Svetimieji Dievai

(Tąsa iš Nr. 37)

Prišilęs per dieną oras į povakarį kiek atvėso. Pakilęs švelnus vėjelis traukte traukė į Luz sodą, kur kvepiančios palmės šiek tiek nuslopindavo kasdieninį nuovargį. Sužibę žibintai apšvietė meksfaltuotus takus ir visą jame esančią gyvybę. O tos gyvybės visur buvo pilna. Galėjai čia sutikti darbininką, biznierių, valkatą ir, mažiau apšviestuose sodo kampeliuose, įsimylėjusios porelės.

Apytamsiu takeliu skubėjo Lionė į susitikimą, kur jau jos laukė „dievaitis“ Roberto.

— Bôa noite! — tarė priėjusi Lionė.

— Bôa noite, querida! — atsakė šypsodamasis Roberto.

— Jau senai manęs lauki? — paklausė ji.

— Tavęs laukimas vien malonumą man sudaro, — atsakė Roberto.

— Tikrai? — vylingai metė žvilgsnį Lionė.

— Tos estrangeiras niekad mumis nepasitiki, — atsakė nevą užsigavęs Roberto.

— Aš pasitikiu tavim, Roberto, pasitikiu!... Tu man toks geras!... Aš su tikčiau su tavim net į pabaigą svieto eiti, dar pridūrė Lionė.

— Na, tai kur dabar eisim? — paklausė Roberto, pasinaudodamas pasakytais Lionės žodžiais.

— Kur tik nori... — atsakė svajingai Lionė.

— Gal nori mane aplankyti? — staiga paklausė jis.

— Nepatogu, — susiraukė Lionė. — Vėlus metas...

— Ir kas tokio?... Mus niekas nematys ir niekas nežinos...

Lionė paliko be valios ir paklusnus Roberto žaislas. Ji ir nepajuto, kai atsidūrė vylingo Roberto kambaryje. Jis vedė ją, tarytum, hipnuotizuodamas, o ji paklusniai vykdė visus jo įgeidžius. Ypatingai po k lių svaiginančių stikliukų vyno, ji pasidarė visai bejėgė. Akyse pasidarė tamsu ir kas buvo toliau, Lionė nebeatsiminė...

Kiek atsigavusi, ji pradėjo jam pasakoti visas savo jaunos širdies paslaptis, tačiau apie Petrą tik nutylėjo. Petras jai buvo tiek geras, kad nedrįso apie jį mažai pažįstamam asmeniui pasakoti. Ji gerai žinojo, kad Petras ją myli, myli tikra lietuviška meile, be jokios klastos ir melo. Gal todėl ir išaugo Lionė tokioje paikybėje, gal per darg Petras jai buvo atsidavęs, per daug žinomas...

Dabar, kada apipilta svaigulių glamonėjosi su Roberto, ji staiga pajuto meilės skirtumą tarp Petro ir Roberto. Atgimė joje kažkoks nesančio žmogaus ilgesys, kažkokia baimė suspaudė jos širdį, o šaltis ją papurtė, kaip epušės lapą. Ji pradėjo nerimauti, nervintis ir prašyti Roberto, kad palydėtų ją namo. Jis sutiko. Prie vartukų, atsisveikindamasis, dar įsisiurbė į jaunos lietuvaitės skaisčias lūpas ir baigė gerti nykstantį jos jaunystės ir svaiginantį nektarą.

Namuose vėl Lionę pasitiko įširdusi motina, kurios keli skaudūs žodžiai privedė Lionę prie ašarų. Motina vis jai prikaišiojo, rodė pavyzdžius, tačiau Lionei dabar jau buvo viskas tas pat. Lionė susirišo su Roberto tokiais ryšiais, kad ir kokie būtų motinos argumentai, vistiek jau jų ne besugriaus...

* * *

Praslinkus kuriam aikui Lionė pasidarė visai paslaptinga. Ji vengė susitikti su žmonėmis, su pažįstamais, o ypatingai negalėjo pakelti nekalto Petro žvilgsnio.

Kada Petras priminė jai jos pažadą, ji griežtai jam atsakė, kad už Petro netekėsianti ir, kad Petras daugiau jos nevargintu savo apsilankymu. Petro širdis suvirpo, balsa negalėjo išsiveržti iš jo krūtinės ir net neatsisveikinęs jis apleido namus, kurie jam tiek buvo artimi ir brangūs... Tačiau ir Roberto buvo retas svečias, o paskutiniu laiku visai nesirodė.

Motinos sena akis greit pastebėjo greitą Lionės permainą. Pykčiu netverdama ji užpuolė Lionę:

— Tai ką?.. Jau?.. Tu, begėde, padarei sarmatą visai mūsų lietuviškai šeimai!.. Kur tavasis „dievaitis“ Roberto?.. Ką sakys žmonės?

— Aš ir taip kenčiu — per ašaras atsakė Lionė, — o tu dar man prikaišioji...

— Tau nekalbėti, bet lupti reikia, nes motiniški pamokymai tau nieko nepadėjo... Jeigu jis su tavim nesiženys, tai kam tu dabar būsi reikalinga?.. Kur dabar man tave dėti?.. Kur?.. Sakyk! — raudojo motina. — Tau svetimie ji dievai laimę atnešė, tai dabar ir džiaukis... Renkis, važiuojam pas daktarą kol dar nevėlu, tu besarmate, tu!..

— Ne!.. Nevažiuosiu, — verkė Lionė, — jis šiandien turi ateiti ir aš su juo rimtai pasikalbėsiu ir jis turės mane suprasti...

— Supras... — nulingavo galva motina.

— Pagaliau yra teisingumo organai... Jie supras... Jie jį privers...

— Ir koks tada bus tavo gyvenimas su juo, o man jis vistiek lieka svetimas ir "nekenčiamas, tas žulikas, apgavikas, — sluostėsi ašaras motina.

Povakary Lionė vaikščiojo netoli Roberto buto ir laukė, kol jis pasirodys. Ji vaikščiojo iš vienos kertės į kitą, slankiojo, kaip nebylys šešėlis, patraukdama smalsuolių begėdiškus žvilgsnius ir užkabinėjimus. Praslinkus geram pusvalandžiui ji pamatė pažįstamą eiseną, kuri sugriovė visą jos jaunystę ir viltis į gyvenimą. Ji dabar pasiryžo paskutiniam bandymui ir tvirtai ėjo priešais jį. Iš pradžių Roberto kiek sumišo, bet greitai susigriebė ir tarė:

— Ach, tie darbai!.. Tiek dabar esu užimtas, jog ir pas tave neturiu laiko kada nueiti.

— Už tai aš pas tave atėjau, — atsakė Lionė, — ir labai svarbiu reikalu...

— O kas?.. Kuo galiu tamstai patarnauti?...

(B. d.)

IŠ LIETUVOS

Gen. St. Raštikiui pakeltas laipsnis

KAUNAS. — Respublikos Prezidontas š. m. balandžio 22 d. aktu brig. gen. Stasys Raštikis gakelias į divizijos generolo laipsnį ir, jam prašant, paleidžiamas iš tikrosios karo tarnybos į atsargą su teise dėvėti, kaip Vyčio Kryžiaus kavalieriui, karišką uniformą.

Ta proga Respublikos Prezidentas div. gen. St. Raštikiui tarnybos vardu pareiškė tokią padėką:

„Divizijos Generolui Stasiui Raštikiui. — Paleisdamas Tamstą iš Kariuomenės Vado pareigų ir iš Kariuomenės, jaučiu reikalą pasakyti ačių nž visa kas Tamstos yra padaryta mūsų krašto ginkluotų pajėgų organizacijai, mokymui ir auklėjimui. Šia proga prisimenu, kaip Tamsta, mano kviečiamas prisiimti garbingą, bet ir atsakomingą aukšto karinio vadovavimo postą, abejojai, neg jam tesėsiąs, ir tik mano įkalbamas ir drąsinamas, sutikai ryžtis. Kelerių metų patyrimas tačiau įrodė, kad Tamstos abejojimui nebūta pagrindo. Išėjęs atsargon, tikiuosi, nepasimesi su mūsų kariuomene, kuriai iš meilės rūpestingai ir sėkmingai dirbai, gangreit neturėdamas reikiamo poilsio, kartais, gal būt, su žala savo sveikatai — nepasimesi ir padėsi savo apsiingcmis žiniomis Aukštajai Kariuomenės Vadovybei, nuolat turinčiai daug rimtų ir painių uždavinių: — Antanas Smetona, Respublikos Prezidentas, 1940, bal. 23 d."

APAŠTALIŠKOJO SOSTO NUNCIJUS LIETUVAI

KAUNAS. — Balandžio 24 d. rytiniu traukiniu iš Romos į Kauną atvyko naujai paskirtasis Apaštališkojo Sosto nuncijus Lietuvai tiluliarinis Rdonos arkivyskupas Luigi Centozas. Į Virbalio stotį arkivyskupo metropolito vardu nuncijaus pasveikinti buvo nuvykę vyskupus Karosas ir naujai Vatikano paskirtas vyskupas Brizgys ir susirinkusi skaitlinga katališkosios visuomenės organizacijų atstovybė. Taip pat iškilmingai nuncijus buvo pasitiktas Vilkaviškio ir Pilviškio stotyse. Kauno stotyje nuncijų pasitiko visi Lietuvos vyskupai su arkivysku metropolitu Skvirecku priešakyje, Užsien Reik. minis.erijos protokolų direktorius min. Aukštuolis, daug aukštosios dvasiškijos ir minia visuomenės organizacijų. Nuncijus buvo apdovanotas gėlėmis. Atsiliepdamas į daug kartų jam sušuktus valio ir ištartus sveikinimus, nuncijus susirinkusiems pareiškė savo gilią padėką Lietuvos vyriausybei ir visuomenei už labai nuoširdų sutikimą. Baigdamas padėkos žodį, nuncijus dar pareiškė, kad nuo Lietuvos sienos peržengimo momento jis pasijutęs esąs ne tik labai draugiškoje šalyje, bet ir pasijutęs savo antrojoje tėvynėje.

Tarėsi principiniais bažnyčios klausimais Vilniuje

VILNIUS. — Ryšium su lietuvių protestu dėl neleidimo lietuviškų pamaldų Katedroje, arkivyskupas Jalbrzykovskis buvo pasikvietęs lietuvį kunigą Lipniūną, su kuriuo dviem atvejais ilgai tarėsi principiniais bažnyčios klausimais Vilniuje ir krašte. Kun. Lipniūnas arkivyskupui išdėstė lietuvių pageidavimus ir paskutiniu metu susidariusią Vilniuje bažnytinę padėtį, pareikšdamas, kad Vilniuje yra apie 50% lietuvių, kurie vykusios ištisą metų eilę lenkinimo politikos buvo tiek sulenkinti, jog dabar nemoka lietuviškai ir kad į juos turi kalbėti lietuviai kunigai, kurie nevarys lenkinimo darbo. Dabar lenkai kunigai nuolat ir perdaug tebe užsiima lenkinimo darbu per pamokslus, per mokyklas ir net per išpažintį. Arkivyskupas Jalbrzykovskis atsakė norįs skaitytis su faktiška padėtimi ir esąs nusistatęs tenkinti teisėtus lietuvių reikalavimus. Tik jis norįs tuo reikalu kalbėtis su lietuvių delegacija, o ne su „minia". Šiomis dienomis pas arkivyskupą išrinkta vykti lietuvių delegacija iš Ladygienės, Mačernio ir adv. Juknevičiaus. Delegacija, be minėtų reikalavimų, paprašys pertvarkyti ir kunigų seminariją, kad joje galetų eiti mokslus ir lietuviai.

Vilnius įsigys tiesioginį susisiekimą su savo pajūriu

VILNIUS. — Dar šiemet Lietuvos sostinė Vilnius įsigys tiesioginį susisiekimą su savo pajūriu. Darbėnų—Šventosios geležinkelis bus baigtas statyti ir pirmieji traukiniai pradės eiti š. m. liepos mėnesį. Tuo pačiu laiku bus sutvarkytas geležinkelis tarp Kaišiadorių ir Gaižūnų, kuriuo traukiniai iš Vilniaus galės važiuoti nebesiekiant Kauno ruožu: Vilnius—Kaišiadorys—Jonava — Šiauliai—Telšiai—Kretinga—Šventoji.

Nepaprastai pagyvėjus telefono ryšiams su Vilniumi ir norint pagreitinti telefono susisiekimą tarp Kauno ir Vilniaus perkamas specialus prietaisas, kuris leis vienu kartu tuo pačiu laidu atlikti 4 pasikalbėjimus. Kauno telefono stotis padidinima iki 100.000 abonentų. Vilniaus telefonų stotis yra pasenusi ir nepajėgia aptarnauti jai statomus naujus reikalavimus. Todėl dabar svarstomas naujos automatinės stoties Vilniuje klausimas. Kaune yra nauja automatinė stotis. Tokia buvo įrengta ir Klaipėdoje.

Radio stoties statyba

KAUNAS. — Galingosios radio stoties statyba ties Babtais jau iš žymiosios dalies baigiama. Tai bus 120kW galingumo stotis. Dalis užsieniuose užsakytų mašinų jau gauta, kitos — iš Prancūzijos ir Anglijos dar laukiama. — Vilniaus radio stotis jau sustiprinta iki 25 kW galingumo. Iki rudens manoma galingumą sustiprinti dar iki 50 kW. — Glaudesniam ryšiui su lietuvių išeivija Amerikoje ir kitur numatoma pastatyti specialią apie 50 kW galingumo radio stot, kuri taip tarnaus telegrafo ryšiams palaikyti. Siųstuvo reikalas užsienio kraštams apie Lietuvą informuoti seniai buvo jaučiamas.

— KAUNAS. Ir šiemet bus palaikomas oro susisiekimas su Palanga, kurs bus atidarytas birželio pradžioje ar viduryje. Tarp Kauno ir Palangos skraidys kasdien po vieną lėktuvą, o reikalui atsiradus ir po du lėktuvus.

— VILNIUS. Apsilankęs Žemės Ūkio ministras su direktoriais Vilniuje aptarė žemės apdirbimo ir sėjimo darbus dabartinėmis sąlygomis. Buvo nutarta daryti, kad Vilniaus krašte visi laukai būtų apdirbti ir įsėti. Sėklų neturtingiesiems ūkininkams pavesta nemokamai parūpinti kooperatyvus. Aptarus žemės reformos reikalus, buvo nutarta, kad atgautosios teritorijos žemės ūkio kultūra turi būti skubiai sulyginta su visos Lietuvos žemės ūkio kultūros lygiu.

„Lietuvos Baltijos Lloydas"

KAUNAS. — Lietuvos laivininkysės bendrovė „Lietuvos Baltijos Lloydas" baigė statydinti Šančių dirbtuvėse ir nuleido į vandenį naują modernų laivą „Ūdra", 40 metrų ilgio, pusseptinto m. pločio ir 2 m. aukščio, su dviem motorais po 75 HP ir po 3 cilinderius. Laive yra dvi patalpos: viena 250 kubinių metrų, gabalinėms prekėms ir kiaušiniams vežti, kita 45 kub. m. su ledaino, tinkama sviestui, bekonams, ir žuvims vežti. Statybai sunaudot apie 60 tonų geležies. Kainavo apie 30 tūkstančių litų. Laivas galės plaukti be pertraukos iki 750 kilometrų, vežti 200 tonų prekių ir vilkti baidokus su 600 iki 800 tonų prekių.

Lietuvos mokyklu statyba

KAUNAS. — Šių metų naujame Lietuvos valstybės biudžete numatoma pradinių mokyklų statybai 2 milijonai litų. Dar nenustatyta, kiek savivaldybės paskirs iš savo biudžeto tam pačiam reikalui. Užpraėjusiais metais pradinių mokyklų statybai buvo paskirta (Švietimo minisrerijos ir savivaldybių) per 5 milijonus litų. Jei mokyklas būtų buvę galima statyti tokia pat sparta, kaip 1938 metais, tai per 10 metų visos Lietuvos mokyklos būtų turėjusios savo namus. Dabar, atgavus Vilniaus sritį, žymiai padidėjo mokyklų skaičius, kurios neturi savo patalpų. Šiemet baigiamos statyti didžiulės, modernios pradžios mokyklos Kėdainiuose, Panevėžyje, Šiauliuose ir kt. Neseniai baigta įrengti didelė pradinė mokykla Vievyje. Daug šiemet reikės įdėti į Vilniaus srities pradžios mokyklas, kurioms tenka didelę dalį namų statyti ir veik visoms atremontuoti.

— KAUNAS. Vilniaus srities grįžimui paminėti, Pašto Valdyba išleidžia naują pašto ženklų laidą: 15 centų ženkluose yra Vilniaus miesto vaizdas, 30 centų ženkluose — D. L. K Gediminas, 60 ct. — Trakų sala su pilies griuvėsiais. Visuose ženkluose yra irašai „Lietuva" ir Vilniaus atgavimo data — „1939-X-10".

— VILNIUS. Valstybinis tabako fabrikas Vilniuje plėsdamas savo įmonę užsakė naujas mašinas gaminti cigaretėms. Iki šiol fabrikas gamino tik papiroсus. Fabriko direktorius yra išvykęs į Sovietų Sąjungą naujų tabako žaliavų užpirkti. Nuo šių metų bus ir Lietuvoje užvedamos gerų tabako rūšių plantacijos.

— VILNIUS. Čia įsteigta Pasteuro stotis, kurioje gydomi žmonės nuo pasiutusių šunų apriėti. Kaip žinoma, karo metu atsirado Vilniaus srityje šunų pasiutimo epidemija, kuri ligi šiol dar nebuvo išnykusi. Prie lenkų Vilniuje tokios stoties nebuvo, kas gyventojams nelaimės atvejuose sudarydavo didelių sunkumų pasiekti tokią stotį Varšuvoje. Dabar Lietuvoje bus dvi Pasteuro stotys: Vilniuje ir senai veikianti — Kaune.

— KAUNAS. Susitarta, kad per Sovietų Sąjungos uostą Juodojoje jūroje, Odesą, galės iš Lietuvos emigruoti į Palestiną iki 7000 atbėgėlių žydų. Taip pat su vokiečių komisija susitarta dėl priėmimo į kilimo vietas buv. Lenkijoje apie 1600 internuotų lenkų kareivių ir 3900 atbėgėlių. Į Vokietija jau yra išvykę apie 2000 asmenų. Artimiausiomis dienomis išvyks ta dar keli transportai.

— VILNIUS. Vienas kūrėjas savanoris, kuris prašo, neskelbti pavardės, pirmojo Vilniuje atsilankymo proga vilniečių reikalams paaukavo 100 litų. Auka perduota mokyklų reikalams.

TIK „LIETUVIUI" KAITYDAMS VISKĄ ŽINOSI.

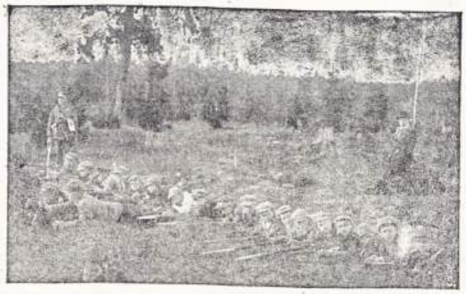

Lietuvos pradžios mokyklos mokiniai karinio parengimo pamokoje.

Kostas Činčikas — Lietuvis.

Grįžo...

(Valso motyvais)

Grįžo, grįžo paukščiai
Iš šiltų kraštų . . .
Pasakyk, berneli,
Ar sugrįši tu?

Tėviškėj žaliuoja
Pievos ir laukai,
Kodėl tų už jūrių
Vienas užtrukai?

Prižadėjai grįžti
Tais pačiais keliais . . .
Kai aivyų krūmas
Žiedelius praskleis.

Vai, tai pražydėjo
Soduose žiedai,
Gal ten, mylimasis,
Kitą suradai?..

Parašyk laiškelyį,
Nors kelis žodžius, —
Gal nuo mano skruostų
Ašaros nudžius.

— — — — —

Ir pražuvo meilė,
Žodžiai, pažadai.
Rodos, viskas buvo
Tik nakties sapnai . . .

Grįžo, grįžo paukščiai
Iš šiltų kraštų . . .
Jau širdužė jaučia,
Kad negrįši tu. —

1940. V. 12.
Sekminėse — Brasil

Medienos Destiliacijos Imonė

KAUNAS. — Lietuvoje rengiamasi įsteigti didelę medienos destiliacijos įmonę, kurioje iš medžio bus gaminama anglis, smala, metilalkoholis, spiritiniai tirpikliai, uksuso rūgštis ir kiti chemikalai. Šios įmonės statyba numatoma dar šiemet pradėti. Įmonei steigti sudaroma bendrovė iš Miškų Departamento, Lietūkio ir akc. Auto bendrovės. Ši įmonė kasmet apdirbs apie 19.000 erdmeterių, beržinių malkų, iš kurių bus pagaminama apie 1 mil. lt. vertės vairių chemikalų. — Anksčiau odų fabrikai odų rauginimui įsiveždavo iš užsienių įvairaus rauginimo chemikalus. Kadangi tie yra žymiai pabrangę ir dėl karo sunkiai begaunami, tai Miškų Departamentas pradėjo paruošti reikalingą eglinių medžių žievę, iš kurios „Maisto" odos fabrikas Šiauliuose pats pradės gaminti odos apdirbimui reikalingus ekstraktus. — Miškų Departamento turimoji Alytuje terpentino ir kanifolijos gaminimo įmonė jau aprūpina visus Lietuvos vidaus rinkos pareikalavimus minėtais produktais. Šiemet uumatyta terpentino ir kanifolijos gamybai nusaikinti apie 400.000 pušų, iš kurių apie vieną ketvirtadalį Rytų Lietuvoje. — Miškų Departamentas įsakė šiemet paruošti 200.000 erdm. kuro iš kelmų. Kelminis kuras yra sakuotas ir žymiai kaitresnis už paprastas malkas. Jį daugiausia vartoja pieninės ir plytinės ir kitos įmonės. Kelmams rauti Miškų Dep-tas turi 10 specialių mašinų. Taigi nuo šiol Lietuvos miškai bus galutinai apvalyti nuo kelmų, kurie bus sadoroti krašto kuro ištekliams papildyti.

—o—

— KAUNAS. Amerikos lietuvis dail. Bendorius, grįždamas į Ameriką, išsiveža keletą žinomo karinių maršų ir valsų kompozitoriaus Valeikos kūrinių Amerikos lietuviams pademonstruoti. Jis pasiima 4 valsus ir 2 maršus, kurie Amerikoje bus įgroti į plokšteles ir platinami po visas Amerikos lietuvių kolonijas.

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS

ATĖJO LAIKRAŠČIŲ IŠ LIETUVOS.

Paskutinėmis dienos į Santos uostą atplaukė du italų laivai, kurie atvežė didelį kiekį pašto iš Lietuvos. „Lietuvio" redakcija gavo daug naujų laikraščių ir laiškų iš Lietuvos. Naujų laikraščių galima gauti redakcijoje ir Luz stoties kioske.

MAŽĖJA DARBAI.

São Paulo mieste vėl pradedama nusiskusti darbų mažėjimu. Kaikurie fabrikai ir pramonės įmonės, negaudami iš užsienių reikalingos žaliavos, mažina darbą. Naujų darbų S. Paulo mieste beveik jokių nėra. Kiek daugiau darbų yra prie statybos, tačiau čia atlyginimas menkas ir darbas sunkus.

Bendrai imant, atrodo, kad darbo atžvilgiu padėtis S. Paulo mieste yra linkusi blogėti.

Darbo Žmogus.

KYLA SUSIDOMĖJIMAS ŽEMĖS ŪKIU.

Žemės ūkyje dirbančių lietuvių skaičius Brazilijoje auga. Kadangi daugumai lietuvių ūkininkų pusėtinai sekasi o kaikuriems pavyko ir labai gerai įsikūrti, tai daugelis ir miestuos gyvenančių žmonių galvoja apie ūkį. Mat, lietuvis iš prigimties yra pamėgęs žemės darbą, todėl jį dažnai lyg ir instiktas traukia purenti žemę — maitintoją. Pastaruoju laiku daug kas pranašauja gyvenimo pasunkėjimą miestuose, todėl ir iš lietuvių daug kas galvoja apie įsikūrimą žemės ūkyje. Jei ateityje kiltų nedarbas ir ekononė krizė, tai pirmieji gyvenimo sunkumą be abejo pajustų miestų darbininkai. Ekonominiai sunkumai visada skaudžiau paliečia, miestus, negu provinciją. Dėl to lietuvių tarpe kyla susidomėjimas žemės ūkiu.

Darbo Žmogus.

PALAIKYKIME TAMPRESNIUS RYŠIUS SU SAVO GIMINĖMIS.

Brazilijos lietuvių kolonija yra dar jauna. Pirmieji mūsų masinės emigracijos ateiviai šioje šalyje išgyveno vos po 10—15 metų. Bet ir per tą trumpą laiką daugelis mūsų išeivių beveik visai nutraukė ryžius su senąja tėvyne Lietuva. Retai tesusirašinėja su savo giminėmis, draugais, o kartais ir paliktais namiškiais. Lietuviai išeiviai turėtų ne tik nenutraukti ryšių, bet juos kasdien stiprinti ir nuolat palaikyti. Kiekvienas iš mūsų esame Lietuvoje palikę giminių, draugų, pažįstamų. Bet kaip pasižiūri, kaip greit mes juos užmiršome? Ir kas tam kaltas? Kaltas mūsų pačių nerangumas, apsileidimas ir nerūpestingumas. Šias ydas mes privalome šalinti ir stengtis, kad ryšiai tarp mūsų giminių, pažįstamų ir draugų nuolat stiprėtų.

V. Kulikauskas.

ATVYKO P. A. AMBROZEVIČIENĖ.

Praeitą penktadienį italų laivu „Vulcania" atvyko iš Lietuvos p. Albina Ambrozevičienė su suneliu Algirduku. Ji Lietuvoje viešėjo virš metų laiko ir dabar grįžo atgal į Braziliją pas savo vyrą p. K. Ambrozevičių.

Sekmadienį, gegužės 19 d. p. p. Jokubaičiai suruošė vaišes p. Ambrozevičienei pagerbti. Be šeimininkų ir p.p. Ambrozevičių, vaišėse dalyvavo Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis su Ponia, p. St. Dorinas su ponia, „Lietuvio" redaktorius p. St. Vancevičius su ponia ir p. V. Degutis.

P. Ambrozevičienė plačiai papasakojo savo įspūdžius iš Lietuvos ir iš kelionės.

IŠTEKA MOKYTOJA DIOSQUERIDA CUNHA

Dr. V. Kudirkos lietuvių pradžios mokyklos portugalų kalbos mokytoja ir „Lietuvio" bendradarbė p. Diosquerida Cunha šį šeštadienį išteka už Dr. Luiz Chaves de Mello. Šia proga linkime jaunavedžiams geriausio pasisekimo naujame šeimyniniame gyvenime.

ILGAI UŽTRUNKA SVETIMŠALIŲ PASŲ IŠDAVIMAS.

Daugelis lietuvių ir bendrai svetimšalių labai nusiskundžia dėl svetimšalių pasų išgavimo. Svetimšalių pasų išdavimas Deligacia dos Estrangeiros įstaigoje pastaruoju laiku ilgai užtrunka. Yra žmonių, kurių dokumentai paruošti ir įteikti prieš pusmetį ir daugiau, o pasai (kadernetos) iki šiol neišduoti. Kodėl taip yra, sunku pasakyti. Gal ateityje šis reikalas bus sutvarkytas geriau ir svetimšaliams nereikės taip ilgai laukti savo pasų.

K.

Vieša Padėka.

Gyvendamas toli nuo S. Paulo. provincijoje ir turėdamas tris mokyklinio amžiaus vaikučius, labai norėjau, kad jie nors kiek pramoktų lietuviškai. Tuo tikslu rašiau laiškus ir kviečiau atostogų metu atvykti pas mane į svečius mok. J. Jurgilą. Pernai per atostogas mok. J. Jurgilas negalėjo atvykti, bet šįmet balandžio mėn. pradžioje jis savo pažadą išpildė ir pas mane atvyko. Atvažiuodamas mok. J. Jurgilas atvežė lietuviškų knygų ir vadovėlių. Be viešėdamas pas mane per tris savaites laiko mokė mano vaikučius lietuviškai. Nežiūrint tokio trumpo laiko, vaikučiai daug pramoko ir labai prisirišo prie savo mokytojo. Jam iš mūsų išvažiuojant vaikučiai labai nusiminė ir net verkė.

Aš ir visa mano šeima esame labai dėkinti p. mokytojui Jurgilui uš atveštas lietuviškas knygas, maldaknyges o ypatingai už didelį triūsą bemokinant mūsų vaikučius gimtosios kalbos. Už viską Ponui mokytojui J. Jurgilui nuoširdžiai dėkoju.

M. Gleibus.

Jatahy, Parana

GRAŽIAI PRAĖJO MOKYKLOS ŠVENTĖ

Gegužės 19 dieną įvyko „Dr. J. Basanavičiaus" mokyklos šventė, kuri buvo skirta mokinių tėvams. Visą programą išpildė šios mokyklos mokiniai. Jie padainavo keletą dainelių, gražiai padeklamavo šventei parinktų eilėraščių, bet puikiausiai pavyko individualė gimnastika. Ypatingai nusisekė „Miškas ūžia", „Per girią girelę", „Močiute mano" ir „Pamylėjau".

Į šventę buvo atvykęs ir Lietuvos Respublikos Konsulas p. A. Polišaitis su Ponia. Mokinių tėvų ir kitų svečių buvo pilna mokyklos salė, o programai besibaigiant jau nebesutilpo.

V Dg.

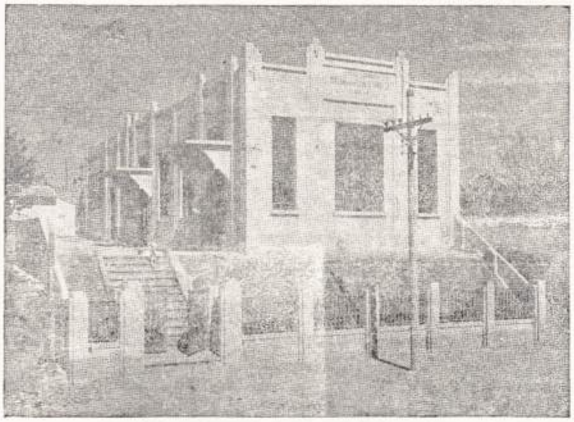

Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių pradžios mokykla Vila Anastazijoje.

Laiškas iš Bolivijos

Kolonija Ichilo.

Kolonija Ichilo paskutiniu metu didesnio progreso, kaip buvo tikėtasi nepadarė. Nuolatinis valdžios pasikeitimas nedavė galimybės išpildyti numatytos programos. 1939 metais vis tik padaryta 62 kilometrai kelio. Nuo Santa Cruz iki mūsų kolonijos yra 150 kilometrų kelio. Tikimasi, kad ateityje bendras progresas čia eis didesniu tempu. Santa Cruz ir jo apylinkėje klimatas sveikas ir geras. Žemė taip pat derlinga, todėl yra gražių perspektyvų. Ypač žemės ūkyje įsikūrti čia nėra sunku. Sąlygos dar pagerės, kai Santa Cruz bus sujungtas naujai statomu geležinkeliu su Brazilija ir kai bendrai bus pravesti geresni keliai. Čia dar yra milijonai hektarų labai geros žemės, kuri apaugusi stambiu mišku ir niekieno nenaudojama. Yra daug upių ir upelių, kuriais dabar dalinai palaikomas susisiekimas.

Darbų Bolivijoje šiuo metu yra daug, tačiau darbininkai, ypač žemės ūkyje apmokami blogai. Darbininkai čia skursta, nes gauna labai menką atlyginimą. Lietuviams į Boliviją važiuoti uždarbiauti nepatartina. Jei kas manytų važiuoti, tai reiktų stengtis tuojau įsikurti žemės ūkyje. Žemės ūkyje ir čia galima gražiai prasigyventi. Čia galėtų gerai uždirbti medžio apdirbimo specialistai. Turint nedidelį kapitalą galima gerai uždirbti prie miško eksploatacijos. Pastaruoju laiku už kaikurių medžių rūšių kubinį metrą mokama iki 20 dolerių pristačius prie Brazilijos sienos. Pristatymas nėra labai sunkus, nes medžiai plukdomi upėmis.

Bendrai imant, Bolivijoje yra daug galimybių žmoniškai uždirbti ir įsikurti, tik reikia šiek tiek kapitalo, pa tyrimo ir ištvermės. Aš iš savo pusės patarčiau lietuviams atvykti į čia ir pabandyti šiokį ar tokį biznį. Darbštus, sumanus ir turintis šiek tiek kapitalo žmogus čia gali uždirbti daug geriau, kaip kur kitur.

Aš paskutiniu laiku pradėjau savo ūkyje daugiau auginti cukrinių nendrių. Be to, nesenai pradėjau dirbti ir prie miško eksploatacijos. Kaip toliau seksis — pranešiu „Lietuvio" skaitytojams.

Jonas Laurinavičius.
Colonia Ichilo, Santa Cruz
Bolivia

Lietuviai Porto Alegre.

Rio Grande do Sul estado sostinėje Porto Alegre gyvena nemažas lietuvių skaičius. Čia gyvenantieji lietuviai yra išsimėtę po visą miestą ir priemiesčius. Kaikuriuose priemiesčiuose lietuviai turi įsigiję nuosavus namukus.

Daugumas Porto Alegre lietuvių yra paprasti darbininkai. Amatininkų ir specialistų labai mažai tėra. Darbininkai Porto Alegre uždirba ne daug, nes čia nėra didesnių pramonės įmonių ir fabrikų. Uoste darbai taip pat pastaruoju laiku smarkiai įsumažėjo. Kiek daugiau darbų yra prie namų statybos. Bendrai Porto Alegre lietuviai darbininkai vidutiniškai uždirba po 8 milreisus į dieną. Yra ir daugiau uždirbančių, bet didelė mažuma.

Lietuviškumo atžvilgiu daugelis Porto Alegre lietuvių yra atsilikę. Tik maža dalis skaito lietuviškus laikraščius. Daugumas nuo lietuviško kultūrinio gyvenimo atsilikę.

K. V kis

GALIMA BUS ĮSIGYTI „VILNIES" METRAŠTĮ

„Vilnies" S-gos metraštis jau galutinai baigiamas spausdinti ir ateinančią savaitę jau bus pradėtas platinti. „Vilnies" metraštį galima bus gauti „Lietuvio" redakcijoje ir laikraščių kioskuose, kur pardavinėjami lietuviški laikraščiai.

„Vilnies" metraštis bus didelio formato, gausiai iliustruotas ir turės apie 100 puslapių teksto. Atskiri metraščio numeriai bus pardavinėjami po 2$000. Šį puikų metraštį turi įsigyti ir perskaityti kiekvienas susipratęs lietuvis išeivis.

SUNKIAI SUŽEIDĖ LIETUVĮ.

SANTO ANASTACIO — Gegužės 14 d. į Santo Anastacio miestelį atgabentas lietuvis Juozas Katilius, kuris dirbdamas miškuose buvo sunkiai sužeistas. Bekertant miške medžius vienas medis griudamas prislėgė J. Katilių, kuriam buvo sulaužyta dešinė koja. Nelaimingajam pirmoji pagelba buvo suteikta tik po 12 valandų, nes nelaimei įvykus niekur arti nebuvo gydytojo. Ar pasiseks J. Katiliui pagyti, tuo tarpu sunku pasakyti. Griudams medis jam keliose vietose sutriuškino kojos kaulą.

Jeremias

Padėka

Vysk. M. Valančiaus v. Lietuvių Pradžios mokyklos vadovybė nuoširdžiai dėkoja šios mokyklos Tėvų K to nariui Z. Vidmantui už padarymą stovelio kalbos ir aritmetikos paveikslams pakabinti ir lentos piešimui.

Mokyklos Vadovybė.

VISI I V. ANASTACIO!

Birželio 1 d. mokyklos salėje įvyks vietinio lietuvių jaunimo vakaras.

Programoje:

1. Komedija „Kuprotas Oželis".
2. Dalyvauja kanklininkė Marija Martinaitytė su naujomis solistėmis prie kanklių.
3. Dainuos Klevo Gudavičiaus Vedamas V. ANASTACIO LIETUVIŲ CHORAS.
4. Šokiai iki 4 val. ryto.

Už įėjimą vyrai moka po 3$000, moterys ir vaikai po 2$000.
Pradžia 8 val. vakaro.

RENGĖJAI.

SPORTAS

Iš Bom Retiro.

Gegužės mėn. 12 d. Bom Retiro lithuaniečiai turėjo futbolo rungtynes Šv. Juozapo Bendruomenės sporto šventėje su Flôr da Vila Zelina. Priešas žinodamas lithuaniečių pajėgumą, sudarė stiprią rinktinę. Šias rungtynes lithuaniečiai būtų laimėje, kad neteisėjas, kuris visą laiką neteisingai teisėjavo, pakenkdamas lithuaniečiams. Pirma komanda pralaimėjo 2 x 3. Antra laimėjo 1 x 0. Tuo būdu, parsinešė vieną taurę.

Gegužės mėn. 19 d. turėjo futbolo rungtynes su stipru Maria Zelia F. C. Po įtemptos kovos rungtynės pasibaigė lygiomis 1 x 1. Antra komanda taip pat sulošė lygiomis 2 x 2.

Žaidė:

Faustino,
Vidmantas, Pranas,
Russo, Greibus, Smalskis,
Antanas, Leonas, Urbietis, Kostas, Hugo

Ateinantį sekmadienį gegužės 26 d. numatytos futbolo rungtynės su Juv. Universal, Casa Verde rajone 10 val.

STALO TENISAS

Gegužės mėn. 10 d. įvyko stalo teniso rungtynės su E. C. Democratico da Casa Verde. Laimėjo lithuaniečiai šia paseka 200 x 123, 150 x 85, 100 x 51 ir poriniąm 41. Pirmoj komandoj žaidė: Aukštinaitis, Godliauskas, Micheloni, Urbietis ir Valteris.

Gegužės mėn. 24 d. numatytos stalo teniso rungtynės su São Caetano, jų patalpoje.

V. Jes.

—o—

Išrinko nauja valdyba

Pereitą ketvirtadienį gegužės mėn. 16 d. įvyko Sporto S-gos „Lithuania" Mokos skyriaus visuotinas narių susirinkimas. Buvo svarstoma vienas kitas svarbesnių organizacinę veiklą liečiančių klausimų ir be to išrinkta nauja skyriaus valdyba.

Valdybą sudaro: pirmin. Kazys Bacevičius, vicepirm. — Hermanas Angaitis. iždininkas — Jonas Butvinkas, sekretorius — Bronius Stankevičius ir sporto vedėjas — Mikas Andriulevičius.

Naujai išrinkta valdyba yra pasiryžusi gana smarkiai dirbti. To jai nuo širdies ir linkime.

Narys.

ĮVYKO FUTBOLO TRENIRUOTĖS

Pereitą sekmadienį, gegužės mėn. 19 d. Sporto S-gos „Lithuania" Mokos skyriaus naujai persiorganizavusios futbolo komandos darė tarpusavio futbolo žaidimo treniruotės.

Treniruotėse dalyvavo apie dvidešimts futbolo žaidėjų lietuvių.

Kor.

Skaityk „Lietuvį" žinosi viska kas dedasi pasauly.

DR. CARMO MOCCIA

Santn Casa ligoninės 3-jo moterų chirurgijos skyriaus operatorius. Šlapumo kanalų ligos. Moterų ligos Chirurgija.

KONSUSTORIJA - Praça da Sé, 34
1° andar, sala 108. Nuo 4 iki 6 1/2 val. vakaro.
Gyvenamas Butas - rua Nevton Prado, 570
TEL. 5-4357.

Lietuvi, Dėmesio!

Pats žinok ir kitam pasakyk, kad "Lietuvio" redakcijoje pigiausiomis kainomis parūpina pasų ir įvairių dokumentų vertimus, rašo prašymus Lietuvos Konsulatui ir įvairoms valdžios bei privatiškoms įstaigoms. Išrūpina vertimus legalizaaijos ir kitiems reikalams tų pasų, kurie randasi Lietuvos konsulato archyve.

Visais čia paminėtais reikalais kreipkitės į redakciją Rua Prates, 474. Tel. 4-3925.

RADIO APARATAI TRUMPU IR ILGU BANGU

Labai pigiomis importo kainomis grynais pinigais ir ilgalaikiam išsimokėjimui. Garantija dviem metam. Nuosava radio aparatų taisimo dirbtuvės.

Inžinierius RIESENFELD

RUA PRATES, 43 (Rua José Paulino kampa priešais Luz sodną).

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas gydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Centro do Brasil, C.A.I.C skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokęstį didelį daržą — chacara — kur yra tukstančiai šin medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalo daržų su geru maikų mir kų,kurį galima parduoti po 500 reisis metrų. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30

Raštinė: Rua Rua José Bonifacio, 98. 1 and. s. 4
Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIŪVYKLA
„VILNIUS"

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus kostiumus, paltus ir t. t.
Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.
SIŪVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir „turėdami pakankamai pinigų.

Av. São João Nr. 864
Rua da Mooca, Nr. 3027
Rua Duque de Caxias Nr. 723
Tel. 4-5015

PRISIEKUSIS VERTEJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha madoms ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

IFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS.
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.
BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3° and.
Tel. 4-0218 São Paulo.
Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

Svetimšaliu Registracija

Einant įstatymu N° 3010 visi Brazilijoje gyvenantieį vetimšaliai vyrai ir moterys nuo 18 iki 60 amžiaus iki šių metų birželio 30 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti carte_ra de identidade para estrangeiro modelo 19".

TAUTIEČIAI, neatidėliokite daugiau laiko ir pasiskubinkite dabar tuojau užsiregistruoti ir išsiimti „kadernetą".

„Kadernetą" su registracija, pasų vertimais ir visais kitais reikalingais dokumentais bei "atestado de residencia" kainuoja tik pradedant nuo

54$000.

Neikite kitur pirma nepasiteiravę pas mus. Kreipiantis pas mus nesugaišite laiko ir sutaupysite pinigus.

Taip pat išrūpiname įvažiavimo liūdymus (certidão da policia maritima) iš Santos ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos, „kadernetų", vertimų, prašymų reikalais kreiptis į

„Lietuvio" redakciją, rua Bandeirantes 474 Caixa Postal 1674 tel. 4-3925 ir į Agencia Raliekas rua dos Gusmões nr. 324.

Galima kreiptis ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. Į "Lietuvio" redakciją galima kreiptis vakarais nuo 8 iki 10 val. trečiadieniais ir penktadieniais.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.
São Paulo. Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir São Paulo su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 ir parcelana, arba sidabru. Darbas garantuotas
Traukia dantis be skausmo už 5$00 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO"
(staiga 1911 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažytis.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCMIDT
Rua S. Caetano, 447 (sen nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Prisidėk ir Tamsta

Nežiūrint į sunkias laikraščio leidimo sąlygas „Lietuvio" redakcija ir administracija deda visas pastangas, kad laikraštį dar tobulinti ir gerinti. Kadangi laikraščio pagerinimo reikalams reikia daug lėšų maloniai kviečiame ir prašome gerb. „Lietuvio" skaitytojų ir bičiulių savo atliekamais reisais prisidėti prie laikraščio pagerinimo.

Kiekvienas mūsų skaitytojų ir bičiulių paaukotas milrei sas laikraščio pageririmo reikalam įrašomas „LIETUVIO" REMĖJŲ KNYGĄ.

Pinigus siųsti:
„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

Seniausia lietuvių kolonijoje
siuvykla „KAUNAS"

VEDAMA KAUNE DIPLOMUOTO SIUVĖJO J. ŠLIKTOS

Prie siuvyklos taip pat turime pardavimui baltinių, kaklaraiščių, diržų petnešių, kojinių, įvairių galenerijoms prekių ir gatavų rūbų. Čia paduodame kai kuriu gatavų rūbų kainas:

Vyriškos Kelnės	Vaikams Kelnaitės
Pusvilnonės medžiagos 18$000	brimo nuo 3$ iki 5$
Geros išeiginės 22$000	kostiumėliai nuo 10$ iki 18$
Vilnonės nuo 35$000 iki 50$000	vilnonės medžiagos mūsų pačių išdarbio nuo 40$
Darbin s brimo kelnės nuo 6. 00 iki 14$000	

NAUJIENA: Iš gerųjų medžiagų likučių turime pasiuvę mūsų siūvykloje mokyklinio amžiaus berniukams kelnaičių, kurias parduodame labai pigiai. Prekės sukainuotos vitrinoje pigiau negu kitur. Užeikite įsitikinti. Esame pasiryžę kuo geriausiai patarnauti.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 40 (Prieš Sorocabana stotį)

Tipografia - Spaustuvė
BALTICA
A. BUMBLIS & A. ŠIMBELIS
R. João Theodoro, 194 TEL. 48-3220

Spausdina žurnalus, knygas, brošiūras ir atlieka įvairius spaudos darbus pramonei bei prekybai.
Taip pat dirbamos guminės anspaudos ir klišės.

Daktaras
A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. /kampas Boa Vista 5-25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat r aukšte. Tel. buto 2-5068.

PIJAUS RUTKAUSKO
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA
„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modeus. LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DR. EDUARDO AMARO

SANTA CASA IR SÃO PAULO POLIKLINIKOS
GYDYTOJAS

Operacijos ir moterų ligos. Inkstų, pilvo ir prostatos ligos. Gonoreja ir jos komplikacijos.

KONSULTORIJA: AV. S. JOÃO N° 578 2° ANDAR AP. 21 TEL. 4-8414. Ligonias priima nuo 15 iki 18 val. ir nuo 20 iki 22 val.
GYVENAMOJI VIETA: Rua Domingos de Moraes N° 944 Tel. 7-0688.

Dr. Adolpho Taubkin
ADVOKATAS
(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.i
Telef. 2-4214. Atidaryta nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

Galite gauti papigintomis kainomis

Įvairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų dainų, eilėrašių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų piokštelių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Dariaus — Girėno ir kitokių paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais ir lietuviška vyčiu. Jie jums primins, kad esate lietuviai. Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir rastu laiškais. Rasant laišką reikia pridėti atsakymui pašto ženklą už 400 reisų. Kreiptis asmeniškai ar rašyti: „LIETUVIS„ RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

UŽSIPRENUMERUOKITE 1940 M SIUOS LAIKRASČIUS:

„DARBĄ", savaitinį darbo žmonių laikraštį. „Darbas" plačiai raso apie Lietuvos ir kitų šalių darbininkų gyvenimą. „Darbas" yra didelis, įdomus ir ilustruotas laikraštis Lietuvoje. Jo kaina metams Brazilijoje tik 20$000, pusmečiui 10$000.

„JAUNĄJĄ KARTĄ", savaitinį, gausiai ilustruotą žurnalą, skiriama jaunimui. „Jaunosios Kartos" kaina metams Brazilijoje tik 20$000, pusmečiui 10$000.

„TĖVYNĘ", savaitinį, didelį gausiai ilustruotą žurnalą. Jo kaina metams tik 30$000, pusmečiui 15$000.

„ŪKININKO PATAREJĄ", didžiausį savaitraštį, kokis eina Lietuvoje. „Ūkininko Patarejas" plačiai raso apie są Lietuvos gyvenimą ir yra vienas iš įdomiausių laikščių Lietuvoje. Savo skaitytojams duoda nemokamus riedus. Jo kaina metams Brazilijoje tik 30$000, pusmečiui 15$000.

„DIRVĄ" arba „AMERIKOS LIETUVĮ". Šiedu vieni iš didžiausių ir įdomiausių Amerikos lietuvių savaitraščių. Jų kaina metams tik 20$000, pusmečiui 10$000.

Visus čia išvardintus laikraščius galima užsiprenumeruoti per „LIETUVIO" redakciją. Pinigus siųsti „LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO, kartu pažymint už kurio laikraščio prenumeratą pinigai siunčiami.

Prisiuskite Pasto ženklų už 2$000 ir gausite visų aukščiau išvardintų laikraščių po vieną egzempliorių susipažinimui.

Ivairios žinios

Karo atbėgeliai

VILNIUS. — Liet. Raudonojo Kryžiaus atstovo žiniomis, apie 400 atbėgelių yra susiregistravę grįžti į vokiečių užimtą Lenkiją. Iki šiol jų išvyko 2300 žmonių. Karo atbėgelių vykti į Estiją lauko darbams užsirašė 2000 žmonių, o ateivių 2000. Dalis karo atbėgelių — apie 2900 — išvažinėjo į Lietuvos gilumą iš jų 2200 žydų tautybės. Nuo gegužės 10 d., išvažiavus į Vokietiją paskutiniems atbėgėlių transportams bus likviduota 12 atbėgėlių apgyventųjų punktų. Tokiu būdu aštrusis atbėgėlių klausimas Vilniuje nustoja pirmykščio opumo ir jų pamažu Vilniuje visai nebeliks.

— KAUNAS. Nemuno ir Neries krantuose dar gegužės 1 d. teberiogsojo didelės purvinų ledų krūvos. Vietomis atrodo, lyg upių krantais būtų sukrautos ilgos didžiulių akmenų eilės. Nuo pasėlių dirvose nutirpę ledai, paliko dirvas sumaišytas ir ūkininkai dabar turi žiemos pasėlius persėti.

— VILNIUS. Lenkų laikraštis „Gazeta Codzienna"straipsnyje apie svetimšalių registraciją, prisipažįsta, kad šiuo metu Vilniuje ir jo srityje esą apie 100.000 svetimšalių, neturinčių teisių į Lietuvos pilietybę. Laikraštis pripažįsta, kad Vilniuje gyventojų selekcija (atranka) yra reikalinga. — Paskutiniu laiku iš Vilniaus į Poznanę išvyko apie 1000 vokiečių.

Pasų išdavimo darbas Vilniaus krašte.

VILNIUS. — Pasų išdavimo darbas Vilniaus krašte sparčiai varomas. Pastebėtina, kad žymioji gyventojų dalis ne tik prašo pasuose užrašyti lietuviais, bet ir savo su lenkintas pavardes išsitaiso. Pav. Turgelių valsčiuje išduota 1.140 pasų, iš kurių 1005 lietuviams, 112 lenkams, 12 gudams ir 11 žydams. Jašiūnų valsš. išduoti 1288 pasai, iš jų 905 lietuviams, 284 lenkams, 38 žydams, 38 rusams ir 6 gudams. Vian Jašiūnų valsčiuje pataisė savo pavardes 765 lietuviai.

Lietuvių mokyklos Latvijoje.

RYGA. — Latvijoje yra 11 lietuvių pradinių mokyklų, kuriose dirba 56 mokytojai ir mokosi 446 vaikai. Be to, Rygoje yra lietuvių gimnazija su 107 mokiniais, 2 draugijų išlaikomi vaikų darželiai su 43 vaikais ir 6 latvių mokyklos su 121 mokinių, kur dėstoma ir lietuvių kalba. Iš viso Latvijoje lietuvių mokyklose mokosi 776 liet. vaikų. — Latviai Lietuvoje turi 13 mokyklų su 19 mokytojų ir 423 vaikais. Abiejuose kaimyniniuose kraštuose, tiek Latvijos lietuvių, tiek Lietuvos latvių, tautinės mokyklos tvarkomos abipusio palankumo principu. Susitarta ir ateityje tautinių mokyklų veikimo sąlygas ne tik nebloginti, bet abipusiai dar labiau gerinti.

LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ

Centrinis Knygynas

Rua Bandeirantes, 474, S. Paulo. Turi didžiausį pasirinkimą lietuviškų knygų pasiskaitymui. Dabar knygynas dar papildytas naujomis knygomis. Knygos išduodamos skaityti kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 13 iki 18 val. Trečiadieniais ir penktadieniais taip pat ir vakarais nuo 7 iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Už knygų skaitymą imama tik po 1$000 mėnesinio mokesčio. Lietuvių S-gos Brazilijoj organizacijų nariai moka tik 500 reisų į mėnesį. Užstatas nuo 5$000. Nustojus knygas skaityti užstatas grąžinamas.

Karas Europoj

LIETUVIAI! TAUTIEČIAI! PASINAUDOKITE! PROGA!...

Žemės sklypai išsimokėjimui nuo 40$000 mėnesiui

VILLA SANTA CLARA

tuojaus už Villa Prudentes. Sklypai parduodami beveik už dyka kvadratinis metras kainuoja tik 12$000.
Kreiptis galima kiekvieną dieną, vakarais ir sekmadieniais

pas Vincą Biliūną, Rua Canindé, 539.
(Dokumentai įregistruoti Registro Immob. nr. 2 — 9a.)
Savininkas: ANTONIO CARVALHO DOS SANTOS

Villa Oratorio

GERIAUSI ŽEMĖS SKLYPAI ANT ALTO DA MOÒCA

Registruota valdžios įstaigoje 7-a Circumscrição N° 99 15-IX-1939.

Nuosavybė: Snr. JOÃO ARAUJO PINTO

Koncesorius: ARNOLDO FELMANAS

Parduodami sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui be nuošimčių pradedant nuo 50$000 į mėnesį.

DUODAMA MEDŽIAGA NAMŲ STATYBAI

SUSISIEKIMAS: Autobusais Vila Bertioga iš Praça da Sé. Autobusai Agua Raza iš Largo Paysandû.

Sužinoti ir tartis raštinėje, kuri randasi Viloje /vietoje/. Raštinė atidaryta kiekvieną dieną, taip pat ir sekmadieniais.

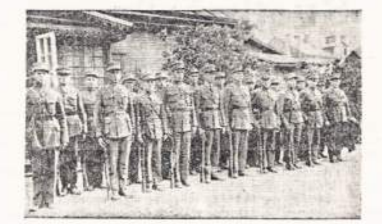

Lietuvos šaulių būrys.

Lietuvos policija suėmė po gromščikus ir jie bus tinkamai nubausti, už darymą nuostolių piliečiams ir už darymą nuostolių piliečiams ir už kompromitavimą lietuvių vardo.

Pranešimas svetimšalių legalizacijos reikalu.

Pranešame visiems lietuviams, kuriems „Lietuvio" redakcija paruošė dokumentus svetimšalių legalizacijai ir kurie dar neišėmė gyvenamosios vietos liūdymo (atestado de residencia) skubiai kreiptis į redakciją. Taip pat turi kreitis į redakciją, kuriems reikalinga primokėti 20$200 federaliniais žyminiais ženklais. Iki birželio 30 dienos redakcijai reikalinga įteikti visus paruoštus dokumentus svetimšalių registracijos įstaigai (Delegacia dos Estrangeiros). Taigi, visi lietuviai, kurie dar neišėmė „atestado de residencia" ir nepristatė kitų reikalingų dokumentų, prašomi galimai greičiau atsilankyti į redakciją darbo valandomis: nuo 9 iki 6 val. vakaro. Antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais galima kreiptis ir vakarais iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Lenkai išprovokavo žydų pogramus Lietuvoje

Vilniaus priemiestyje, Šnipiškiuose, tapo išdaužyti žydų namų ir sinagogos langai. Tą nekultūringą skandalą išprovokavo ir įvykino Vilniuje susispietę Lenkijos pabėgėliai ir visokios miesto padugnės.

REDAKCIJOJ YRA LAIŠKAI:

P. Dubinskui, M. Bambalai tei, J. Benertui, P. Biimkei, A. Budrevičiui, M. Porysaitei V. Baltušnikaitei, A. Kubiliutei, V. Juškėnui, P. Mieliui, J. Mockevičiui, A. Mandeikiui, A. Malackaitei, St. Matulevičienei, P. Mickiniui, Vl. Mickui, W. Miltonui, Č. Obelenitui, V. Mižutavičiui, A. Papui, J. Rissolui, St. Sobliui, D. Siličkaitei, K. Šmidtui, V. Sirgetui, M. Stankevičiui, D. Tarkieltaub, J. Žilinskui, J. Vignai, V. Žemeliui

B. L. A. K narių dėmesiui

Š. m. birželio mėn. 9 d. 3 val. p. p. šaukiamas B. L. Aero Klūbo nepaprastas susirinkimas, kuris įvyks Rua Bandeirantes, 474.

Susinkimas bus skaitomas teisėtas nežiūrint atsilankiusių narių skaičiaus.

Revizijos Komisija kviečiama minėtai dienai sutvarkyti revizijos aktą.

Lak. St. Jurevičius.

Šaukiami lietuviai

Gabinete de Investigações įstaiga, rua Gusmões 410 1-me aukšte antrą kartą identifikuotis (nutraukti pirštų nuospaudas) šaukia žemiau išvardintus asmenis. Šaukiamieji privalo kreiptis nuo 8 iki 10 val. vakaro. Kartu reikia pasiimti geltonus lapelius.

Julius Karkauskas
Banys Stefonas
Casemiro Karakevičius
Felipe Markulis
Francisco Mezleveckas
Genovaite Maiukevičienė
Helena Makuška
Helena Rimkyte
Jorge Uzlikas
Konstantas Matelionis
Juozas Marašinskas
Maria Vaičiulis
Sofia Beresnevičius

Prašomi atsiimti paruoštus svetimšalio pasus („kadernetas") šie asmenys:

Antonio Mikulevičius
Elena Viechovskis
Ignas Liekunas
Ignas Verbickas
Jonas Gumbarabis
João Komarauskas
João Norkunas
Julija Petkovas
Juozas Matuzonis
Leon Kanapinskas
Kazys Valuckis
Mykolas Budrevičius
Mykolas Kačanauskas

Visų čia išvardintų asmenų svetimšalio pasai randasi „Lietuvio" redakcijoje ir Agencijoje Ralickas. Tie asmens, kuriems dokumentai buvo paruošti „Lietuvio" redakcijoje ir dėl svetimšalio paso atsiėmimo turi kreiptis tiesiogiai į redakciją. Kurių dokumentai buvo paruošti Agencijoje Ralickas — reikia kreiptis į Agenciją Ralickas.

Svetimšaliai Dėmesio!

Svetimšalio pasas (carteira de identidade); Paruošiu dokumentus per 48 valandas už 35$000. Ko lauki ilgiau? Jau esame prie pat galo! Užeik paruošti dokumentus ilgiau neatidėliodamas! Darbas greitas! Nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Taip pat sekmadieniais ir šventadieniais.

Rua Santa Ephigenia, 714 2° andar, sala 6.

Advokatas

Dr. Decio Ferraz Alvim.

Veda juridines bylas ir duoda patarimus teisės srityje Rua Quintino Bocayuva, 54 1° andar (Casa das Arcadas. Tel. 2-3504 S. Paulo.

VONIOS?

Tiktai

Á Sereia Paulista

Karštos, šaltos ir įvairios vonios pigiausiomis kainomis.

Rua Capitão Salomão, 83

Vonios veikia kasdien nuo 7 val ryto iki 7 val. vakaro Sekmadieniais nuo 7 iki 12 val.

SKELBKITES TIK „LIETUVY"

Svetimšalių registracijos reikalu

Birželio 30 dieną baigisi svetimšalių regsitracijos terminas. Iki to laiko visi svetimšaliai privalo užsiregistruoti, o miestuose gyvenantieji turi išsiimti svetimšalio pasą (carteira).

Kadangi dabar svetimšalių paso išgavimui ir registracijai dokumentų paruošimas žymiai pigiau kainuoja, tai lietuviams patartina apsisaugoti nuo nesąžiningų tarpininkų, kurie stengiasi tik išnaudoti ir už dokumentų paruošimą paims daugiau kaip dvigubai, negu jų paruošimas kainuoja.

Lietuviams svetimšalių registracijos ir paso išgavimo reikalu patartina kreiptis į «Lietuvio» redakciją, kur darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir daug pigiau kaip kitur. «Lietuvio» redakcija jau paruošė šimtams lietuvių dokumentus, todėl šiame reikale ji turi daug praktikos ir visada gali pilnai ir tiksliai painformuoti ir padėti. Visos informacijos teikiamos veltui. Nepasiturintiems lietuviams dokumentai paruošiami ir išsimokėjimui prieinamiausiom sąlygom.

Svetimšalių registracijos reikalų galima į redakciją kreiptis kasdien nuo 9 iki 12 ir nuo 1 iki 6 val. vakaro Antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais interesantai priimami ir vakarais nuo 7 iki 9 valandų vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

«Lietuvio» redakcija randasi Bom Retiro rajone, rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925 Smulkios informacijos teikiamos ir telefonu.

TIK 2$000

Tik už 2$000 galite gauti „Lietuvio" redakcijoje gražų įvairių lietuviškų atviručių rinkinį, susidedantį iš 18-20 štukų.

Prisiuntus už 2$000 pašto ženklų, siunčiame atviručių rinkinį ir į provinciją paštui

BARAS IR RESTORANAS

„Leão"

Av. S. João, 284 (prie Centralinio Pašto) Tel. 4-4458

Puiki virtuvė. Šilti valgiai bet kokią valandą. Kainos labai pigios.

Canja especial 1$500

Brhãma Chops.

O Tradutor Publico Juramentado
ANTONIO RUFFOLO

Prisiekusis Vertėjas

Pasų vertimai pigiomis kainomis.
Svetimšalių legalizacija.

RUA LIBERO BADARÓ 314 1° andar sala 5

Kreiptis: nuo 10 iki 11 ir nuo 2 iki 5 val. vak.

Carminativo Plazuka

GERIAUSIAS VAISTAS NUO SKILVIO, INKSTŲ, VIDURIŲ IR GALVOS SKAUDĖJIMO. Parduodami visuose vaistinėse.

UŽSAKYMAI PRIIMAMI CAIXA POSTAL 1043 SÃO PAULO.

Svetimšalių Identifikacija

Gabinete de Investigações įstaigoje svetimšalių identifikacijos skyrius, ant rua dos Gusmões Nr. 410 šaukia identifikuotis (nutraukti pirštų nuospaudas ir fotografijas) šiuos numerius:

Gegužės „ 25 d. šeštadienis — nuo 53251 iki 53350
„ 27 d. pirmadienis — nuo 53351 iki 53600
„ 28 d. antradienis — nuo 53601 iki 53850
„ 29 d. trečiadienis — nuo 53851 iki 54100
„ 30 d. ketvirtad. — nuo 54101 iki 54350
„ 31 d. penktadienis — nuo 54351 iki 54600
„ 1 d. šeštadienis — nuo 54601 iki 54700

Visi lietuviai, kurie turi rožavas korčiukes su numeriais privalo sekti dieną, kada bus šaukiami jų numeriai ir atvykti į Gabinete de Investigações nuo 1 iki 5 val. vakaro.

4 . 40

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla